

Årsberetning 2016

Virksomhetens art og lokalisering

Norges Naturvernforbund er en landsdekkende medlemsorganisasjon med det formål: *å arbeide for å verne naturen og sikre livsmiljøet slik at menneskelig virksomhet ikke overskrider tålegrenser i naturen.*

Naturvernforbundet består av sentralstyre, landsstyre og landsmøte som organisasjonens besluttsende organer. Landsmøtet er organisasjonens øverste organ, og ble sist avholdt i november 2015. Landsstyret har hatt 4 møter i 2016.

Sentralstyret har hatt 5 fysiske møter i 2016, i tillegg har sentralstyret hatt 1 formelt og 10 uformelle telefonmøter.

Sekretariatet er lokalisert i Mariboegate 8 i Oslo. En ansatt i sekretariatet har kontor i Kragerø. To regionsekretærstillinger er også formelt ansatt i sekretariatet og har kontorplass i Vesterålen og i Trondheim, tilhørende fylkeslagene i Nordland, Troms og Finnmark og Nord- og Sør-Trøndelag.

Organisasjonens sekretariat hadde pr 31.12.2016 33 ansatte på hel- eller deltid, til sammen 30,5 årsverk, herav inkludert to regionansatte samt leder. Pr 31.12.2016 er det tre ansatte som har midlertidig stilling. Medarbeidere engasjert i midlertidige stillinger er vikarer eller arbeider på tidsavgrensede prosjekter. I 2016 ble det gjennomført en nedbemanning for å redusere kostnader i forbindelse med reduserte inntekter. Fire ansatte sluttet eller inngikk sluttavtale.

Virksomheten omfatter medlemsrettet arbeid, miljøpolitisk påvirkningsarbeid overfor sentrale og lokale myndigheter, næringsliv m.f. Naturvernforbundet er en sentral høringsinstans og uttalte seg om viktige miljø- og naturvernsaker overfor forvaltning, regjering og Storting i 2016. Naturvernforbundet har også en omfattende internasjonal prosjektportefølje innenfor klima, energieffektivisering, miljøundervisning og organisasjonsbygging i Russland og Ukraina. I tillegg støttes to organisasjonsnettverk som dekker en rekke land i Afrika, men med hovedvekt på Togo, Nigeria og Mosambik. Naturvernforbundet er medlem av det internasjonale miljønettverket Friends of the Earth.

Naturvernforbundet har 17 aktive fylkeslag og 85 lokallag som jobber med natur- og miljøvernsaker. Flere fylkeslag har egne ansatte på hel- eller deltid. Frivillig arbeid utgjør hovedtyngden av organisasjonens aktivitet i fylker og kommuner over hele landet. Tillitsvalgte, aktive medlemmer og andre bidrar i tillegg vesentlig for å sikre og forsterke det faglige og organisatoriske nivået i organisasjonen. Samlet representerer Naturvernforbundet et omfattende faglig nettverk som sikrer stor innsikt i natur- og miljøspørsmål. Naturvernforbundet har nå seks fagutvalg og en kontrollkomite, samt to faglige ressursnettverk med frivillige i organisasjonen. Tillitsvalgte, medlemmer og ansatte sitter dessuten i rundt 100 forskjellige verv i organisasjonsstyrer, faglige utvalg og diverse råd på vegne av Naturvernforbundet.

Naturvernforbundet hadde 23 108 medlemmer per 31.12.2016, en økning på 756 medlemmer fra året før. I tillegg var det registrert 1068 faste givere (Naturvenner), en

økning på 121 fra 2015 eller ca. 13 %. Disse har til sammen innbetalt kr. 1 071 544, en økning på vel 14 % fra året før. Naturvernforbundet ga i 2016 ut tre nummer av medlemsbladet "Natur & miljø". Fra 2017 kommer medlemsbladet ut med 2 nummer. Bladet har et opplag på 18 117 eksemplarer (godkjent opplagstall gjennom Fagpressen) og 692 abonnenter. Leder Lars Haltbrekken gikk av i august 2016 og nestleder Silje Ask Lundberg tok over. Landsstyret valgte i september Øyvind Johnsen som ny nestleder, og vedtok å kalle inn til ekstraordinært landsmøte i februar 2017 for å velge leder og eventuelt ny nestleder.

Sekretariatet kjører lønn og gir administrativ arbeidsgiverstøtte til flere fylkes- og lokallag. I tillegg er vi også regnskapsfører for stiftelsen Trygg Mat Tracking og Miljøagentene.

For øvrige aktiviteter henvises det til årsmeldingen for 2016.

Redegjørelse for Aktivitetsregnskapet

Aktivitetsregnskapet for 2016 viser et positivt aktivitetsresultat på 0,912 mill. kroner. Det er en forbedring på 2,731 mill. kroner fra 2015.

Inntektene var i 2016 samlet på 50,033 millioner kroner, en reduksjon på 8,963 mill. kroner fra 2015, som i hovedsak skyldes en reduksjon i internasjonale bevilgninger. Tilskudd (driftsstøtten) fra Miljøverndepartementet var den største enkeltkilden til driftsinntekter, og utgjorde i 2016 7,430 mill. kroner, en liten nedgang fra 2015. NORAD var den største enkeltkilden til prosjektinntekter på i alt 11,241 mill. kroner. Innsamlede midler og medlemsinntekter utgjorde til sammen 8 235 984, en økning fra 7 827 339 i 2015. Offentlige midler utgjorde 66% av de samlede inntektene.

Driftskostnadene og finanskostnadene var på til sammen 49,120 mill. kroner, en reduksjon på 11,7 mill. kroner sammenlignet med 2015. Nær halvparten av dette beløpet skyldes reduserte overføringer til internasjonale partnere og tilsvarende beløp i reduserte kostnader til formålene klima, energi og samferdsel.

Tilskudd til internasjonalt arbeid gjelder i stor grad overføringer til prosjektpartnere i land i Øst-Europa og Afrika. Prosjektene i utlandet drives med midler bevilget av Norad, Utenriksdepartementet, Klima og miljødepartementet, Strålevernet og noen andre bidragsyttere. For 2016 utgjorde disse overføringene 27 % av totale utgifter, en liten nedgang fra 2015.

Overføringer til lokal- og fylkeslag, Miljøagentene og Natur og Ungdom viser en økning fra 2015. Det ble overført 4,8 mill. kroner i 2016 sammenlignet med 4,4 millioner kroner i 2015.

På aktiviteter som oppfyller formålet ble det i 2016 i alt brukt 23,729 mill. kroner. Det er en nedgang på 7,525 mill. kroner eller 24 %. Det er først og fremst innenfor områdene klima, energi og samferdsel hvor nedgangen er størst, med 4,241 mill. kroner.

Vi har brukt 85 % av midlene våre på formålsaktiviteter, en liten nedgang fra 2015. Det må likevel bemerkes at mye av midlene er prosjektmidler som er bundet opp til spesifikke formål.

Kostnader ved administrasjon og styrende organer viser en liten nedgang fra 2015. Felleskostnader (inkl. fordelbar lønn) belastes prosjektarbeid og godskrives administrasjonen.

Likviditeten har vært god i 2016, og utgiftene kan utbetales fortløpende gjennom året. Vi har i 2016 ikke brukt kassakreditten. Overskuddslikviditet er plassert i norske banker som vanlig rentebærende innskudd og høyrentekonto.

Gjeld

Organisasjonen har kun kortsiktig gjeld knyttet til løpende drift. Denne består i all hovedsak av leverandørgjeld, skyldige feriepenger, skyldige offentlige avgifter, forskuddsbetalt medlemskontingent for 2016 og ubenyttet tilskudd.

Formålskapital

Ved utgangen av 2016 har vi en total formålskapital på 6,877 mill. kroner. Det er en økning på 0,912 mill. kroner fra 2015. Av dette utgjør formålskapital uten bindinger (annen formålskapital) 6,169 mill. kroner, en økning på 2,081 mill. kroner fra 2015.

Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner utgjør 0,708 mill. kroner, en nedgang på 0,867 mill. kroner fra 2015. Landsstyret vedtok at formålskapital med selvpålagte restriksjoner og knyttet til livsvarige medlemmers fond skal overføres til annen formålskapital. Se for øvrig note 8 i regnskapet.

I årsregnskapet for 2016 er fortsatt drift lagt til grunn og styret bekrefter at forutsetning er tilstede.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet i Naturvernforbundet i 2016 var 476 arbeidsdager, dvs. 6,6 % av total arbeidstid. Det er en nedgang på 0,5 % fra 2015. Det egenmeldte sykefraværet utgjorde 1,44 % (102 dager) og langtidsfraværet (mer enn 4 dager) var på 5,16 % (372 dager). Det var ingen personskader eller ulykker blant ansatte i 2016.

Arbeidsmiljøutvalget har i 2016 hatt to møter. En evaluering av generalsekretær ble gjennomført blant de ansatte i desember 2016, og resultatene vil bli presentert for sentral- og landsstyret i 2017.

Likestilling

Forbundets mål er å sørge for god kjønnsbalanse både i tillitspersonapparatet så vel som i sekretariatet. Landsstyret har en kjønns sammensetning som tilfredsstillende våre vedtekter der det står at «kjønnsfordelingen i landsstyret bør ikke vise større ulikhet enn 60–40». Kjønnsfordelingen i sekretariatet er svært jevn, og av de ansatte pr 31.12.2016 er det 16 kvinner og 17 menn. I løpet av 2016 har sammensetningen i ledergruppen endret seg, fra fire kvinner og to menn til to kvinner og fire menn.

Lønnsystemet er bygget på stillingskategorier, hvor ansiennitet og utdanning bestemmer lønnsnivået. Det er ikke rom for individuelle lønnsforhandlinger. Dette gjør at det ikke er merkelig forskjell i lønn mellom menn og kvinner som har samme erfaringsbakgrunn og stillingskategori.

Påvirkning av det ytre miljø

Vår tjenesteproduksjon forutsetter bruk av ulike ressurser som vi søker å begrense mest mulig. Internasjonale reiser var vårt største bidrag til klimagassutslipp i 2016. Vi tilstreber å gjøre reisevirksomheten så lite miljøbelastende som mulig ved å benytte kollektivtransport i Oslo-området og mest mulig tog/buss i Norge der det er praktisk mulig. Vi benytter Skype i stor utstrekning, og det har vært en markant økning i 2016, noe som gjør det lettere å unngå unødvendige reiser.

I den daglige driften følger vi opp tiltak i forhold til at Naturvernforbundet er sertifisert som Miljøfyrtårn. Naturvernforbundet ble re-sertifisert i tre år i 2014 og skal på nytt re-sertifiseres i 2017.

Fremtidig utvikling

Naturvernforbundet har styrt arbeidet i 2016 etter arbeidsprogrammet som ble vedtatt på landsmøtet i 2015. Det er gjort prioriteringer i arbeidsprogrammet i tråd med vedtak i

styrende organer. Organisasjonens kostnader er redusert i 2016 for å kunne møte en fremtid med mindre prosjektmidler.

Ordningen med grunnstøtte til miljøvernorganisasjoner fra Klima og miljødepartementet var i 2016 7,430 millioner kroner, en nedgang på 0,229 mill. kroner fra 2015, og sammen med NORADs infostøtte har den vært diskutert politisk ved flere anledninger. Spilleautomatkompensasjonsordningen vil bli endret fra 2018. Det er en gledelig utvikling i antall medlemmer og fastgivere, og det oppleves at interessen for natur- og miljøvernssaken er voksende i befolkningen.

Anti-korrupsjon

Naturvernforbundet jobber aktivt med vårt anti-korrupsjonsarbeid både innad og mot våre partnere og har vedtatte retningslinjer for vårt anti-korrupsjonsarbeid som også har blitt godkjent av våre bidragsytere. All mislighold må rapporteres av våre partnere og eventuelt tilbakebetales. Samtidig vil saken bli rapportert til styret og til donor, med redegjørelse for hvordan saken har blitt håndtert og hvilke forbedringer som har blitt igangsatt for å hindre gjentakelse. Det er ikke rapportert inn noe mislighold i 2016.

Styring av finansiell risiko

Naturvernforbundet hadde i 2016 66 % offentlig finansiering. Det er en liten nedgang fra 68 % i 2015. Med tanke på usikkerhet i tildelinger og kriterier for ulike offentlige støtteordninger jobber Naturvernforbundet med å øke andelen inntekter fra andre kilder.

Oslo, 26. april 2017

I styret for Norges Naturvernforbund

Silje A. Lundberg
leder

Øyvind Johnsen
nestleder

Ingeborg Gjærum
styremedlem

Kjell Derås
styremedlem

Synnøve Kvamme
styremedlem

Gunnar Reinholdtsen
styremedlem

Ingrid Skjoldvær
styremedlem Natur og Ungdom

Maren Esmark
generalsekretær